

Reactie

Reactie op 'Afschaffing (niet-girale) aandelen aan toonder' van prof. mr. W.J.M. van Veen in WPNR 2019/7244 en reactie op kosteninschatting in Memorie van Toelichting

De Wet omzetting aandelen aan toonder is op 1 juli 2019 in werking getreden.¹ Van Veen zet in zijn WPNR artikel op een overzichtelijke wijze de belangrijkste implicaties van deze wet uiteen. In het artikel gaat hij ook kort in op de situatie waarbij aandelen aan toonder al vóór 1 juli 2019 bij een statutenwijziging zijn omgezet in aandelen op naam. Ik noem dit voor het gemak "oude omzettingen". Van Veen deelt mede dat hij in de wet geen passages heeft aangetroffen die op oude omzettingen van toepassing zijn. Naar de letter van de wet en de strekking vallen volgens Van Veen oude omzettingen onder het toepassingsbereik van art. 2:82 lid 5-9 BW. Hij voegt daaraan toe dat, hoewel art. 2:82 lid 3 BW strikt genomen niet van toepassing is, naar zijn mening de aankondiging in een landelijk verspreid dagblad dat de aandelen aan toonder worden omgezet en dat de houders van aandeelbewijzen hun stukken moeten inleveren om zich te laten registreren als aandeelhouder op naam ook voor oude omzettingen zou moeten gebeuren.²

Anders dan Van Veen meen ik dat vennootschappen die al eerder hun toonderaandelen hebben omgezet in aandelen op naam niet verplicht zijn

24-31 augustus 2019

Rubriek onder verantwoordelijkheid van de Stichting
www.notarielestichting.nl

Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap

een dergelijke aankondiging in een landelijk verspreid dagblad te doen. Een statutenwijziging is voor oude omzettingen niet meer nodig. De aandelen aan toonder zijn immers al eerder bij een statutenwijziging omgezet in aandelen op naam. Mogelijk staan er wel nog aandeelbewijzen uit. De aankondiging in art. 2:82 lid 3 BW is volgens de tekst alleen van toepassing in geval van statutenwijzigingen met omzettingen na 1 juli 2019. Voor oude omzettingen geldt dat de algemene vergadering al eerder besloten heeft tot de omzetting van de toonderaandelen. Aandeelhouders kunnen geacht worden daarvan op de hoogte te zijn. Dergelijke oude omzettingen hebben in het verleden regelmatig plaatsgevonden bij beursvennootschappen. Zij hebben geen aandelen aan toonder meer dus een omzetting is niet meer nodig. De aandeelbewijzen die nog niet zijn ingeleverd zijn vaak zoekgeraakt. In de statuten van die vennootschappen staat vaak een artikel aan het slot met een herhaling van de tekst van het oude art. 2:82 lid 4 BW. Daarin staat dat de houders van de aandeelbewijzen de bewijzen moeten inleveren bij de vennootschap en dat zij de aan het aandeel verbonden rechten niet kunnen uitoefenen tot na de inlevering van de aandelenbewijzen. Het nieuwe art. 2:82 lid 5 BW bevat het oude art. 2:82 lid 4 BW. Het nieuwe lid 5 is naar de letter niet

1. *Stb*, 2019, nr. 107.

2. Prof. W.J.M. van Veen, *WPNR 7244 (2019)*, p. 493.

van toepassing op oude omzettingen. Lid 5 ziet op nieuwe omzettingen; het opschorten van de rechten geldt dan voor de gevallen waarbij aandelen door een statutenwijziging of van rechtswege op naam *worden* gesteld zonder dat de aandelebewijzen zijn ingeleverd. Bij oude omzettingen *zijn* de aandelen namelijk al omgezet op naam en blijven de rechten in ieder geval bij een “statutaire opschortingsregeling” opgeschort. Ik neem graag aan dat het de bedoeling is geweest om de opschorting van het nieuwe lid 5 ook van toepassing te laten zijn op oude omzettingen. Alleen is het jammer dat het niet zo is opgeschreven dat dit lid ook geldt voor oude omzettingen waarbij een aandelebewijs nog niet is ingeleverd.³

Op oude omzettingen zijn volgens Van Veen wel de leden 6 tot en met 9 van art. 2:82 BW van toepassing. Dat ben ik graag met hem eens. Het gaat daarbij niet meer om de omzetting maar alleen om regelingen ten aanzien van nog niet-ingeleverde aandelebewijzen. De regeling werkt ook zuiverend voor oude omzettingen zodat de problematiek van niet-ingeleverde aandelebewijzen ook bij oude omzettingen wordt opgelost. Als het aandelebewijs na een oude omzetting niet uiterlijk op 31 december 2020 bij de vennootschap is ingeleverd, wordt dat bewijs om niet verkregen door de vennootschap, zelfs als de statuten een verkrijging van eigen aandelen uitsluiten of beperken. De vennootschap wordt dan geregistreerd als aandeelhouder in het register. Een aandeelhouder kan zich nog 5 jaar lang na de verkrijging door de vennootschap met een aandelebewijs bij de vennootschap melden. Hij heeft dan recht op een vervangend aandeel op naam van de vennootschap. De vennootschap mag het aandeel waarvoor een aandelebewijs niet tijdig is ingeleverd na het verstrijken van die 5 jaar vervreemden. Op deze wijze kan de vennootschap de aandelen waarvan de aandelebewijzen zijn zoek geraakt uiteindelijk zelf te gelde maken. Een aankondiging in een landelijk verspreid dagblad met een oproep tot het inleveren van de aandelebewijzen is mijns inziens voor oude omzettingen niet verplicht. Statutaire bepalingen met verwijzingen naar aandelebewijzen die nog in omloop zijn, kunnen in ieder geval worden geschrapt na 2 januari 2026 (5 jaar na de verkrijging om niet op 1 januari 2021).

Het achterwege laten van de advertentie bij oude omzettingen zal de vennootschap weer wat geld besparen. Dit klinkt wat cynisch - dit houdt geen verband met de reactie op het artikel van Van Veen - maar het houdt verband met het volgende. Tegenwoordig wordt in wetsvoorstellen een schatting opgenomen omtrent de kosten

ten einde te voldoen aan de wetswijziging. Zo ook in de Memorie van Toelichting bij het voorstel van de Wet omzetting aandelen aan toonder.⁴ Daarin staat dat de kosten voor de statutenwijziging bij de notaris worden geschat op circa 450 euro per vennootschap. Je vraagt je als notaris af hoe deze berekening tot stand is gekomen. Is dat de prijs die een gemiddeld kantoor rekent of is zonder nadere uitleg een notaris gebeld met de vraag wat een partiële statutenwijziging kost? Van een notaris zal worden verlangd dat hij niet alleen een concept akte van statutenwijziging opstelt maar dat hij de cliënt ook adviseert. De notaris zal niet kunnen volstaan met een statutenwijziging waarin hij alleen de toonderaandelen wijzigt in aandelen op naam. Ook andere regelingen in de statuten zullen zeer waarschijnlijk moeten worden aangepast. Daarbij valt te denken aan de oproepingsvoorschriften voor de algemene vergadering. Dat de schatting die de overheid heeft gegeven, in de praktijk niet juist is en te laag is, is voor het notariaat duidelijk maar niet voor degene die op afstand staat.⁵ Verder staat in de Memorie van Toelichting dat voor het organiseren van de aandeelhoudersvergadering geen kosten worden berekend omdat de statutenwijziging kan meelopen met de jaarlijkse algemene vergadering.⁶ Een onjuiste constatering lijkt me. Vennootschappen zullen hun jaarlijkse algemene vergadering al vóór 1 juli hebben gehouden en volgens mij is er nauwelijks geanticipeerd op de wet die op 1 juli jl. in werking is getreden. Ook bij de oproep tot de algemene vergadering zal de notaris vaak als adviseur optreden.

De verantwoording over de kosten in wetsvoorstellen laat te wensen over. De totale kosten voor het bedrijfsleven die regelmatig als schatting worden genoemd zijn hierdoor ook niet de daadwerkelijke kosten. Het gaat te ver om hier al die wetsvoorstellen op te sommen. Graag roep ik de beleidsmakers op om een realistischer beeld te schetsen omtrent de te verwachten kosten in een wetsvoorstel.

Mr. J.D.M. Schoonbrood*

3. Zie over andere onduidelijkheden in het wetsvoorstel mr. drs. T. J. C. Klein Bronsvort, *Ondernemingsrecht 2018/120*, Enige lacunes in het wetsvoorstel omzetting aandelen aan toonder bij fusies en splitsingen.
4. *Kamerstukken II 2017/2018*, 34 930, nr.3, p. 11. (MvT).
5. Zie idem prof. mr. D.F.M.M. Zaman & mr. B. Kemp, *Ondernemingsrecht 2018/61*, Wetsvoorstel omzetting aandelen aan toonder: verdergaande dematerialisatie van toonderstukken onder 3.2. Zij vinden het “zuinig” en “niet realistisch” berekend.
6. *Kamerstukken II 2017/2018*, 34 930, nr.3, p. 11. (MvT).

* Notaris te Amsterdam
(jean.schoonbrood@zuidbroek.com).